

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2To/69/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1517010868
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Štíft
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2018:1517010868.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Štífta a členov senátu JUDr. Michala Valenta a JUDr. Danice Veselovskej v trestnej veci obžalovaného - E. C., stíhaného podľa obžaloby pre zločin prevádzachstva podľa § 355 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, o odvolaniach prokurátora a obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V sp.zn. 1T/115/2017 zo dňa 14.3.2018, na verejnom zasadnutí konanom v Bratislave dňa 6.9.2018 takto

r o z h o d o l :

I.

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e) Trestného poriadku z r u š u j e sa napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa obžalovaný

E. C., nar. XX.X.XXXX v K., T., bytom P. X/X, XXXX Z., P., štátny občan T., t. č. vo výkone väzby,

u z n á v a z a v i n n é h o, ž e

v bližšie nezistenom čase dňa 6.10.2017 prišiel do K., M., a v úmysle za bližšie neurčenú peňažnú odplatu pre tretiu osobu prepraviť cez A. republiku do P. republiky dňa 6.10.2017 v neskorých večerných hodinách naložil na bližšie nestotožnenej čerpacej stanici pohonných hmôt do vozidla značky U. J., rakúskeho evidenčného čísla FK-XXXGL, Z.: H cudzincov bez trvalého pobytu na území Slovenskej republiky, a to M. A., muž, nar. XX.X.XXXX, A. A., muž, nar. XX.XX.XXXX, obaja občania T., T. R., nar. X.X.XXXX, občan E. a Q. I. I., nar. X.X.XXXX, občan A., ktorí nemali oprávnenie na vstup do Slovenskej republiky, pričom dňa 6.10.2017 približne o 22.45 hod. bola posádka predmetného vozidla kontrolovaná príslušníkmi Policajného zboru Slovenskej republiky v priestore diaľničného hraničného prechodu Čunovo - Rajka po prekročení maďarsko - slovenskej hranice a bolo zistené, že vo vozidle sa nachádzajú vyššie uvedení nelegálni migranti,

t e d a

v úmysle získať pre iného nepriamo finančnú výhodu osobe, ktorá nie je štátnym občanom Slovenskej republiky alebo osobou s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, pomáhal pri nedovolenom prekročení štátnej hranice Slovenskej republiky a čin spáchal závažnejším spôsobom konania - na viacerých osobách,

č í m s p á c h a l

zločin prevádzachstva podľa § 355 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona.

Za to sa

o d s u d z u j e :

Podľa § 355 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 36 písm. j) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona sa obžalovaný zaraďuje na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona sa obžalovanému ukladá trest prepadnutia vecí - motorového vozidla značky U. J. rakúskeho evidenčného čísla FK-XXXGL, Z.: H

Podľa § 60 ods. 5 Trestného zákona sa vlastníkom prepadnutej veci stáva štát.

Podľa § 65 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona sa obžalovanému ukladá trest vyhostenia z územia Slovenskej republiky vo výmere 2 (dva) roky.

II.

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie obžalovaného E. C., nar. XX.X.XXXX, z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

P. Okresného súdu Bratislava V („prvostupňový súd“) sp.zn. 1T/115/2017 zo dňa 14.3.2018 bol obžalovaný E. C. uznaný za vinného zo spáchania zločinu prevádzachstva podľa § 355 ods. 2 písm. a) Trestného zákona („Tr.zák.“) na skutkovom základe, že v bližšie nezistenom čase dňa 6.10.2017 prišiel do K., M. a v úmysle prepraviť za bližšie neurčenú peňažnú odplatu pre tretie osoby cez A. republiku do P. republiky dňa 6.10.2017 v neskorých nočných hodinách naložil na bližšie nestotožnenej čerpacej stanici pohonných hmôt do vozidla značky U. J., rakúskeho evidenčného čísla FK-XXXGL, Z.: H cudzincov bez trvalého pobytu na území Slovenskej republiky, a to M. A., muž, narodený XX.X.XXXX, A. A., muž, narodený XX.XX.XXXX, obaja občania T., T. R., narodený X.X.XXXX, občan E. a Q. I. I., narodený X.X.XXXX, občan A. arabskej republiky, ktorí nemali oprávnenie na vstup do A. republiky, pričom dňa 6.10.2017 asi o 22.45 hod. bola posádka predmetného vozidla kontrolovaná príslušníkmi Policajného zboru SR v priestore diaľničného hraničného prechodu Y. - P., po prekročení maďarsko-slovenskej hranice a bolo zistené, že vo vozidle na zadných sedadlách sa nachádzajú vyššie uvedení nelegálni migranti.

Za to bol obžalovanému prvostupňovým súdom v napadnutom rozsudku uložený podľa § 355 ods. 2 Tr.zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j) Tr.zák. trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr.zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a podľa § 65 ods. 1, ods. 4 Tr.zák. trest vyhostenia z územia Slovenskej republiky na 2 roky.

Proti rozsudku v lehote ustanovenej v § 309 ods. 1 Trestného poriadku („Tr.por.“) podali odvolanie jednak Okresná prokuratúra Bratislava V proti výroku o vine a treste, jednak obžalovaný E. C. proti výroku treste, a to ihneď po vyhlásení rozhodnutia do zápisnice na hlavnom pojednávaní.

Obžalovaný zdôvodnil podané odvolanie prostredníctvom obhajcu B.. M. P. písomným podaním doručeným na prvostupňový súd dňa 3.4.2018 nasledovným spôsobom: „Výrok súdu o uložení nepodmienečného trestu odňatia slobody je podľa môjho názoru neprimerane prísny. Domnievam sa, že aj v prípade, ak by nedošlo k zmene právnej kvalifikácie oproti podanej obžalobe, sú v mojom prípade podľa môjho názoru splnené všetky predpoklady k mimoriadnemu zníženiu trestnej sadzby pod dolnú hranicu zákonom stanovenej sadzby v zmysle ustanovení § 39 Tr.zák. a podľa môjho názoru aj pri nezmenenej kvalifikácii bolo namieste ísť pod dolnú hranicu sadzby a uložiť mi podmienený trest odňatia slobody, a to s ohľadom na to, že som prispel k objasneniu trestnej činnosti, na moje osobné pomery, kedy som bol pred spáchaním trestného činu bezúhonnou osobou, bol mi priznaný štatút azylanta v Rakúsku, s ohľadom na moju primárnu pohnútku, ktorou bola pomoc ľuďom v núdzi, nakoľko v minulosti som sám musel utiecť pred vojnou v rodnej krajine, na možnosť môjho zaradenia

do spoločnosti, na možnosť mojej okamžitej resocializácie, kedy by som mohol pokračovať v riadnom živote a v práci v Rakúsku.

Vo všeobecnosti možno povedať, že trestné sadzby obsiahnuté v slovenskom právnom poriadku v Trestnom zákone sú jednoznačne veľmi prísne a jedny z najprísnejších v rámci krajín EÚ, taktiež náš právny poriadok nijakým relevantným spôsobom nezohľadňuje a nepozná inštitút prvotrestnanej osoby v tom zmysle, že u prvotrestanej osoby by mohlo dôjsť k výrazným zmenám pri ukladaní trestov. Predovšetkým však súd podľa môjho názoru opomenul veľmi podstatnú skutočnosť pri ukladaní trestu, jeho druhu a výmeru, a to je možnosť nápravy a resocializácie, možnosť zaradenia sa do spoločnosti u mojej osoby. Som presvedčený, že ak by mi bol uložený aj najprísnejší podmienený trest, tento by v plnej miere splnil svoj účel predovšetkým z pohľadu nápravy a resocializácie páchatelia - určite by som sa v budúcnosti nedopustil v žiadnom prípade akéhokoľvek konania, ktoré by mohlo viesť k tomu, že by som opätovne stratil slobodu. Je pravdou, že som pochybil a dopustil sa trestnej činnosti kladenej mi za vinu, domnievam sa však, že väzobné stíhanie a následné podmienené odsúdenie by v mojom prípade v plnej miere splnilo svoj výchovný a spoločenský účel s ohľadom na generálnu, ako aj individuálnu prevenciu. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti žiadam, aby odvolací súd po dôkladnom zvážení všetkých vyššie uvedených skutočností zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava V zo dňa 14.3.2018 sp. zn. 1T/115/2017 vo výroku o treste a uložil mi aj najprísnejší podmienený trest odňatia slobody.“

Okresná prokuratúra Bratislava V zdôvodnila podané odvolanie písomným podaním doručeným na prvostupňový súd dňa 29.3.2018 nasledovným spôsobom: „Súd uznal obžalovaného vinným na skutkovom základe v zmysle podanej obžaloby, avšak skutok odlišne kvalifikoval, preto prokurátor na hlavnom pojednávaní podal odvolanie voči výroku o vine a treste v neprospech obžalovaného. Kvalifikáciu skutku ako prečinu prevádzachstva podľa § 355 ods. 2 písm. a) Trestného zákona súd odvodzuje s poukazom na zjednocujúce stanovisko NS SR Tpj 69/2014 (R 13/2015), ktoré poukazuje i.a. na to, že „ak je taký čin (krádeže) spáchaný na ujmu viacerých osôb, napr. formou pokračovania v trestnej činnosti, je naplnený znak spáchania činu závažnejším spôsobom konania podľa § 138 písm. j) Tr.zák., teda spáchanie činu na viacerých osobách.“ Prvostupňový súd poukazuje na to, že objektom trestného činu prevádzachstva je spoločenský záujem na ochrane hranice a územia SR, nie migranti, a preto ak objektom trestného činu nie je právo osoby, ale právo štátu, je vylúčené, aby bol trestný čin spáchaný na viacerých osobách. Migranti nie sú ani predmetom útoku. Trest prepadnutia vecí súd neuložil vzhľadom k tomu, že zaistené vozidlo nebolo špeciálne upravené v súvislosti s predmetným skutkom.

Prokurátor zastáva názor, že súd nesprávne interpretuje vyššie citované stanovisko NS SR Tpj 69/2014 (R 13/2015). Primárne je v rámci komparácie potrebné uviesť, že aj pri trestnom čine krádeže (ako u prevádzachstva) nie sú predmetom útoku priamo osoby. Čo sa týka objektu trestného činu, tento nemožno chápať ako právo osoby alebo štátu, ale ako množinu znakov identifikujúcu to, čo je predmetom ochrany prostredníctvom trestného práva. Táto množina znakov je špecifická podľa jednotlivých trestných činov a chránených záujmov - vzhľadom na takéto generické vymedzenie objektu tento nemožno chápať priamo ako konkrétne práva fyzických a právnických osôb, ako na to poukazuje prvostupňový súd. Preto v zmysle vyššie uvedeného stanoviska NS SR je možné spáchať trestný čin krádeže na viacerých osobách napriek tomu, že aj tu je stále predmetom útoku len jeden objekt - termín viaceré osoby teda poukazuje na rozsah skutku. Uvedené potom platí aj na trestný čin prevádzachstva.

Nakoniec ani z § 138 Trestného zákona nevyplýva, že tento by závažnosť skutku viazal na počet dotknutých objektov trestného činu alebo predmetov útoku, ale vzhľadom na špecifickú konštrukciu „nového“ Trestného zákona bližšie špecifikuje objektívnu stránku trestného činu, pričom vyjadruje závažnosť a rozsah kriminálne protiprávneho konania. Toto je zrejmé aj zo systémového zaradenia predmetného ustanovenia do 2. dielu (osobitné kvalifikačné pojmy) 5. hlavy Trestného zákona (výklad pojmov), pričom v návětí § 138 Trestného zákona sa definuje, aké konanie (teda objektívna stránka trestného činu a nie objekt alebo predmet útoku) sa považuje za závažnejšie - kvalifikované. A contrario k úvahe súdu ešte stručne uvádzam, že napr. pri znakoch podľa § 138 písm. c), e), f) Trestného zákona je dotknutý ten istý a rovnaký objekt chránený Trestným zákonom, stanovujú sa ale kvalifikované, nebezpečnejšie a preto závažnejšie formy jeho narušenia, avšak popisom konkrétneho spôsobu konania.

Je zjavné, že aj trestný čin prevádzachstva je možné spáchať rôznymi spôsobmi, ako aj v rôznom rozsahu, ktorý je merateľný najmä počtom osôb nelegálne prekračujúcich hranicu a majetkovým prospechom činom získaným. Pokiaľ by sme prijali argumentáciu súdu, v prípade nenaplnenia iných kvalifikovaných znakov prevádzachstva, bolo by irelevantné, či prevádzach prekročil hranicu s jedným migrantom, alebo napr. s kamiónom plným migrantov. Takýto záver je neprijateľný aj s poukazom na systematicku iných trestných činov a ich kvalifikovaných skutkových podstat, kedy sa na rozsah trestne protiprávnej činnosti prihliada legislatívne kvalifikovanými skutkovými podstatami s prísnejšími sadzbami trestov. Rozsah trestnej činnosti však súdy bezpochyby v praxi zohľadňujú aj pri ukladaní trestov v rámci daných trestných sadzieb. Výklad súdu je zrejme ovplyvnený systematickou Trestného zákona z roku 1961 a viacerých zahraničných trestných zákonov, ktoré majú ťažisko kvalifikačných modalít upravené priamo v jednotlivých skutkových podstatách trestných činov. Prokurátor je však toho názoru, že bez ohľadu na legislatívno-technickú úroveň aktuálneho Trestného zákona je potrebné skutky postihovať všetkými kvalifikačnými momentmi predpokladanými aktuálnym Trestným zákonom, čo sa vzťahuje aj na § 138 Trestného zákona - iný výklad znamená zosoletnenie predmetného ustanovenia, čo je v danom prípade neprípustné ignorovanie obsahu právneho kódexu.

Bez komentovania primeranosti trestnej sadzby § 355 ods. 3 písm. d) Trestného zákona v spojení s § 138 písm. j) a § 127 ods. 12 Trestného zákona je potrebné konštatovať, že už tri nelegálne prepravované osoby zakladajú naplnenie tejto kvalifikovanej skutkovej podstaty. Od podľa prokurátora prvostupňovým súdom nesprávne ustálenej právnej kvalifikácie skutku sa odvíja aj nesprávnosť výrokov o vine a treste, kedy je trest odňatia slobody uložený mimo správnej trestnej sadzby - § 355 ods. 3 Trestného zákona.

Podľa názoru prokurátora súd nepostupoval správne, keď neuložil trest prepadnutia veci - motorového vozidla, ktorým bol skutok vykonaný. V zmysle § 60 ods. 1 písm. a) v spojení s § 60 ods. 6 Trestného zákona je uloženie trestu prepadnutia veci v prípade veci, ktorá bola použitá na spáchanie trestného činu, obligatórne. Napriek tomu, že je zrejme, že bez motorového vozidla by obžalovaný skutok daným spôsobom nebol mohol spáchať (prechod pešo by bol podozrivý prima facie), súd tento trest neuložil s poukazom na to, že vozidlo nebolo špeciálne upravené na spáchanie trestného činu. Prokurátor sa domnieva, že súd nesprávne vyhodnotil súdnu prax v tejto otázke, pretože prax upúšťa od trestu prepadnutia veci v prípadoch, keď bol útok spáchaný vecou nešpecifickou pre dané protiprávne konanie (ako zbraň pri útoku na telo možno použiť akýkoľvek pevný predmet, ktorý ako zbraň vôbec nebol vyhotovený), avšak neupúšťa od trestu prepadnutia veci u predmetov, ktorými sa typicky pácha určitá trestná činnosť (nôž pri útoku na telo, vozidlo pri prevoze cez hranicu).

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujem, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d) Trestného poriadku zrušil rozsudok prvostupňového súdu vo výroku o vine aj treste a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol vo veci rozsudkom sám tak, že obžalovanému uloží nepodmienečný trest odňatia slobody podľa § 355 ods. 3, § 36 písm. j), § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, ktorý vykoná podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia, trest vyhostenia z územia Slovenskej republiky vo výmere 2 roky podľa § 65 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, trest prepadnutia veci podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.“

K podanému odvolaniu prokurátora sa vyjadril obžalovaný prostredníctvom obhajcu JUDr. M. P. písomným podaním doručeným na prvostupňový súd dňa 10.4.2018 nasledovným spôsobom: „Odvolanie prokurátora OP Bratislava V proti rozsudku považujem za tendenčné, nedôvodné, neobjektívne, vychádzajúce z nesprávneho právneho posúdenia veci. Prokurátor vo svojom odvolaní poukazuje na nesprávnosť záverov súdu, avšak sa vôbec nezaoberá náležitým spôsobom právnym posúdením predmetnej veci. Mám za to, že závery súdu o právnom posúdení skutku, ako aj neuložení trestu prepadnutia veci sú správne. V prvom rade je potrebné uviesť, že závažnejší spôsob konania uvedený v § 138 Tr.zák. je osobitným kvalifikačným pojmom a tak ako aj ostatné kvalifikačné pojmy je zákonodarcom obsahovo vymedzený len vo všeobecnej časti Trestného zákona v rámci platnej hlavy, ktorá sa týka výkladu pojmov. Následne už zákonodarcu v osobitnej časti Trestného zákona pri jednotlivých kvalifikovaných skutkových podstatách trestných činov používa len názvy osobitných kvalifikačných pojmov (napríklad závažnejší spôsob konania, chránená osoba, osobitný motív a podobne) bez toho, aby bližšie špecifikoval obsah týchto osobitných kvalifikačných pojmov ohľadne jednotlivých trestných činov (t. j. v kvalifikovaných skutkových podstatách sa už bližšie neuvádza napríklad, že bol čin spáchaný organizovanou skupinou, surovým spôsobom, vlámaním a podobne, ale sa len uvedie, že bol čin spáchaný závažnejším spôsobom konania). Z uvedeného je zrejme, že ide o

legislatívnu techniku tvorby jednotlivých kvalifikovaných skutkových podstát trestných činov, ktorú použil zákonodarca. Len z legislatívnej techniky tvorby Trestného zákona (konkrétne tvorby kvalifikovaných skutkových podstát trestných činov) nemožno v žiadnom prípade vyvodzovať, že všetky spôsoby závažnejšieho spôsobu konania uvedené v ustanovení § 138 Tr.zák. sa musia vždy a v plnom rozsahu vzťahovať na každý trestný čin, v ktorého kvalifikovanej skutkovej podstate sú uvedené. Vyvodzovať možnosť, či dokonca povinnosť aplikovať všetky závažnejšie spôsoby konania pri každom trestnom čine, kde je tento názov osobitného kvalifikačného pojmu uvedený, a to len preto, že ustanovenie § 138 Tr.zák. neobsahuje žiadne obmedzujúce pravidlo podobné pravidlu uvedenému v ustanovení § 138 písm. a) Tr.zák., je preto zjavne nesprávne. Je nevyhnutné zopakovať, že použitie názvu „závažnejší spôsob konania“ v jednotlivých kvalifikovaných skutkových podstatách trestných činov je len legislatívna technika a preto to, či konkrétny závažnejší spôsob konania možno aplikovať aj pri konkrétnom trestnom čine, závisí od výkladu znakov základnej skutkovej podstaty konkrétneho trestného činu (napríklad od výkladu objektívnej stránky či objektu daného trestného činu) a nie od toho, či ustanovenie § 138 Tr.zák. obsahuje alebo neobsahuje aj nejaké iné limitujúce interpretačné pravidlo. Limitujúcim interpretačným pravidlom, ktoré rozhoduje, či niektoré so spôsobov závažnejšieho spôsobu konania možno alebo nemožno použiť sú tu preto znaky základnej skutkovej podstaty daného trestného činu. Z uvedeného vyplýva, že mechanickou, či formálnou aplikáciou ustanovenia § 138 Tr. zák. (vrátane osobitného kvalifikačného pojmu páchania trestného činu na viacerých osobách) len s poukazom, že na aplikáciu závažnejšieho spôsobu konania postačí len to, že v ustanovení § 138 Tr.zák. nie sú výnimky, si preto v žiadnom prípade nevystačíme a takýto výklad je aj v rozpore s logickým výkladom znakov základnej skutkovej podstaty konkrétneho trestného činu. Tento záver vyplýva aj z rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR (napríklad sp.zn. 3Tdo 75/2012), v ktorej Najvyšší súd SR skonštatoval, že „základnou otázkou pre posúdenie aplikácie ustanovenia § 138 písm. j) Tr. zák. je, kedy je trestný čin spáchaný na osobe.“ Rozhodujúcim je posúdenie nielen objektu trestného činu, ale aj predmetu útoku, na ktorý páchatel' bezprostredne útočí.

V prípade prejednávaného trestného činu prevádzačstva je objektom ochrana práv štátu chrániť štátnu hranicu, jej bezpečnosť a bezpečnosť verejného poriadku, pričom predmetom útoku je v tomto prípade štát - Slovenská republika a nie prevádzané osoby. Z uvedeného možno jednoznačne vyvodiť, že predmetom útoku nie je osoba, a teda nejde o trestný čin spáchaný na osobe. Pri predmetnom trestnom čine prevádzačstva podľa § 355 Tr.zák., nie je potom možné aplikovať osobitný kvalifikačný pojem podľa § 138 písm. j) Tr.zák. Osobitný kvalifikačný pojem podľa § 138 písm. j) Tr.zák. by bolo možné aplikovať v prípade, ak by bol trestný čin spáchaný proti životu, zdraviu jednotlivých osôb, resp. zásahu do ich telesnej integrity, nakoľko v takomto prípade by bol predmetom útoku človek. Z vyššie uvedených dôvodov je zrejmé, že odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava V nie je dôvodné a rozsudok je správny v zmysle neakceptovania osobitného kvalifikačného pojmu podľa § 138 písm. j) Tr.zák. Taktiež sa domnievam, že neboli splnené zákonné dôvody na uloženie trestu prepadnutia veci a odvolanie Okresnej prokuratúry Bratislava V nie je ani v tejto časti dôvodné. V odôvodnení odvolania podaného v môj prospech som uviedol dôvody, pre ktoré sa domnievam, že na účely tak generálnej, ako aj individuálnej prevencie, by postačovalo uloženie podmieneného trestu odňatia slobody. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti žiadam, aby odvolací súd po dôkladnom zvážení všetkých vyššie uvedených skutočností zamietol odvolanie Okresnej prokuratúry Bratislava V ako nedôvodné, zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava V zo dňa 14.3.2018 sp.zn. 1T/115/2017 vo výroku o treste a uložil mi aj najprísnejší podmienený trest odňatia slobody.“

Spis bol predložený odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaniach dňa 26.6.2018.

Vzhľadom na obsah odvolania prokurátora, ktorý navrhol obžalovanému uložiť trest prepadnutia veci ohľadom motorového vozidla použitého pri prejednávanom skutku, bolo nutné na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu doplniť dokazovanie prečítaním listinných dôkazov, ktoré neboli prečítané na hlavnom pojednávaní prvostupňového súdu, a to

- zápisnice o obhliadke miesta činu (č.l. 177a - 178b), podľa ktorej bolo motorové vozidlo zn. U. J., rakúskeho evidenčného čísla FK-XXXGL, zaistené obhliadkou
- zápisnice o vydaní veci zo dňa 7.10.2017 (č.l. 183), technického preukazu (č. l. 188) a správy operačného odboru Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave zo dňa 7.10.2017 (č.l. 196 - 197) - podľa zápisnice o vydaní veci obžalovaný okrem iného vydal technický preukaz od motorové vozidlo zn. U. J., rakúskeho evidenčného čísla FK-XXXGL, podľa ktorého je držiteľom vozidla obžalovaný, čo potvrdzujú aj zistenia vyplývajúce z uvedenej správy policajného orgánu.

Na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu prokurátorka uviedla, že sa plne pridrižiava písomne podaného odvolania a dôvodov v ňom uvedených a navrhuje mu v plnom rozsahu vyhovieť. Čo sa týka odvolania obžalovaného, nesúhlasí s ním a navrhuje ho zamietnuť.

Obhajca B. M. P. na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu uviedol, že taktiež sa pridrižiava písomného odvolania a vyjadrenia k odvolaniu prokurátora, ktoré podal. Odvolanie bolo podané len voči trestu, vina za trestný čin prevádzachstva nie je sporná. Vie, že v danej problematike existuje viacero právnych názorov. Zastáva názor ohľadom objektu trestného činu, že z tohto dôvodu nie je možné páchať trestný čin na viacerých osobách. Čo sa týka navrhovaného trestu prepadnutia veci, s ohľadom na ustálenú judikatúru, keďže nedošlo k úprave motorového vozidla, má za to, že nie sú splnené podmienky na uloženie trestu prepadnutia veci. Obžalovaný sa doznať k spáchaniu trestnej činnosti, vysvetlil, prečo to urobil, bola to pomoc človeku, ktorý mu pomohol, keď on sám prišiel do Rakúska. Obžalovaný je vo väzbe už takmer rok. Má za to, že uloženie podmieneného trestu s následným vyhostením by bol dostatočným trestom. Chce ešte ozrejmiť ako prebieha vyhostenie v podmienkach Slovenskej republiky, tento proces trvá minimálne 6 mesiacov, kedy dotyčné osoby sú umiestnené väčšinou v Medveďove, v utečeneckom tábore, kde sú taktiež obmedzené na osobnej slobode, čo je vlastne iná forma väzenia. Preto aj keby dnes bol klient prepustený a vyhostený, tak sa reálne dostane na slobodu minimálne o pol roka. Chce poprosiť súd o uloženie čo najprísnejšieho podmieneného trestu. Odvolanie prokurátora navrhuje ako nedôvodné zamietnuť.

Obhajca Mgr. E. C. na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu uviedol, že sa plne stotožňuje s vyjadrením kolegu v celom rozsahu a chce len uviesť, že tým, že obžalovaný chcel pomôcť svojmu kamarátovi, nemal vlastne ani úmysel spáchať tento trestný čin. Chce potvrdiť vyjadrenie kolegu, že teraz rieši nejaký prípad tiež vyhostenia, ktoré bolo po 6 mesiacoch pobytu v Medveďove nezrealizované a bola o ďalšie tri mesiace predĺžená lehota na vybavenie tejto veci.

Obžalovaný na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu uviedol, že sa pridrižiava toho, čo uviedli obhajcovia. Chce vyjadriť ľútosť nad tým, čo sa stalo. Uvedené urobil na podnet inej osoby, C., o ňom dal informácie aj polícii. Motorové vozidlo si kúpil v septembri minulého roku kvôli výkonu práce. Veľmi ľutuje, čo sa stalo a žiada, aby mu bol uložený mierny trest, podľa možnosti čo najprísnejší podmienený trest odňatia slobody a chce dostať druhú šancu pre svoj život.

Podľa § 317 ods. 1 Tr.por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaniu vytykané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 319 Tr.por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Podľa § 321 ods. 1 Tr.por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

- a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,
- b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,
- c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,
- d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,
- e) ak je uložený trest neprimeraný, alebo
- f) ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom.

Podľa § 322 ods. 3 Tr.por. odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného; vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr.zák. súd zaradí páchatel'a na výkon trestu odňatia slobody spravidla do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, ak v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu nebol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr.zák. súd uloží trest prepadnutia veci, ktorá bola použitá na spáchanie trestného činu.

Podľa § 60 ods. 5 Tr.zák. vlastníkom prepadnutej veci sa stáva štát, ak súd nerozhodne inak na základe vyhlásenej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná.

Podľa § 65 ods. 1 Tr.zák. ak to vyžaduje bezpečnosť osôb alebo majetku alebo iný verejný záujem, súd môže páchatel'ovi, ktorý nie je občanom Slovenskej republiky ani osobou, ktorej bol udelený azyl alebo bola poskytnutá doplnková ochrana, uložiť trest vyhostenia z územia Slovenskej republiky.

Podľa § 65 ods. 4 Tr.zák. trest vyhostenia môže súd uložiť na jeden rok až pätnásť rokov.

Podľa § 355 ods. 2 Tr.zák. kto v úmysle získať pre seba alebo iného priamo či nepriamo finančnú výhodu alebo inú materiálnu výhodu pre osobu, ktorá nie je štátnym občanom Slovenskej republiky alebo osobou s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky,

- a) organizuje nedovolené prekročenie štátnej hranice Slovenskej republiky alebo prechod cez jej územie, alebo také konanie umožní, alebo v ňom pomáha, alebo
 - b) na účel podľa písmena a) vyrobí, zaobstará, poskytne alebo drží falošný cestovný doklad alebo falošný doklad totožnosti,
- potrestá sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.

Podľa § 355 ods. 3 Tr.zák. odňatím slobody na sedem rokov až desať rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 <aspi://module='ASPI'&link='300/2005%20Z.z.%2523355'&ucin-k-dni='30.12.9999'> alebo <aspi://module='ASPI'&link='300/2005%20Z.z.%2523355'&ucin-k-dni='30.12.9999'>

- a) a získa ním pre seba alebo iného väčší prospech,
- b) z osobitného motívu,
- c) spôsobom, ktorý môže ohroziť životy a zdravie prevádzaných osôb alebo znamená neľudské zaobchádzanie alebo ponižujúce zaobchádzanie, alebo zneužívanie prevádzaných osôb, alebo
- d) závažnejším spôsobom konania.

Podľa § 138 písm. j) Tr.zák. závažnejším spôsobom konania sa rozumie páchanie trestného činu na viacerých osobách.

Podľa § 127 ods. 12 Tr.zák. viacerými osobami sa na účely tohto zákona rozumejú najmenej tri osoby.

Odvolací súd na základe podaných odvolaní prioritne posudzoval, či nie sú splnené podmienky pre zamietnutie odvolania podľa § 316 ods. 1 Tr.por. alebo pre zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr.por., pričom skutočnosti pre také rozhodnutie nezistil.

Zo spisového materiálu a z vyjadrení strán na verejnom zasadnutí konanom na odvolacom súde vyplýva, že rozsudok prvostupňového súdu bol napadnutý aj odvolaním ohľadom výroku o vine, čím odvolací súd preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku v celom rozsahu, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Odvolací súd pritom zistil, že z podaných odvolaní je dôvodné odvolanie prokurátora, pričom odvolanie obžalovaného je nedôvodné, čo vyplýva z nasledujúcich skutočností.

Ku konaniu na prvostupňovom súde odvolací súd uvádza, že obžalovanému a obhajcom bola riadne doručená obžaloba a výzva na vykonanie dôkazov podľa § 240 ods. 3 Tr.por., pričom spolu s prokurátorom boli aj riadne predvolaní resp. upovedomení o termíne hlavného pojednávania. Na hlavnom pojednávaní po prednesení obžaloby prokurátorom obžalovaný vyhlásil k obžalobe, že je nevinný a odmietol vypovedať, následne boli prečítané výpovede obžalovaného z prípravného konania,

potom boli prečítané výpovede z prípravného konania v zápisnici o hlavnom pojednávaní uvedených svedkov a v zápisnici o hlavnom pojednávaní uvedené listinné dôkazy, strany nemali návrhy na doplnenie dokazovania a po záverečných rečiach a poslednom slove bol vyhlásený rozsudok v znení uvedenom na začiatku tohto odôvodnenia.

Odvolací súd po posúdení prejednávanej veci uvádza nasledujúce skutočnosti.

I. K výroku, ktorým bol obžalovaný uznaný vinným zo spáchania trestnej činnosti

Odvolací súd má v súlade s napadnutým rozsudkom prvostupňového súdu za to, že vykonaným dokazovaním na prvostupňovom súde bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané spáchanie skutku obžalovaným. Z vykonaných dôkazov je podľa odvolacieho súdu zrejmé, že v mieste, čase a spôsobom uvedeným v skutkovej vete napadnutého rozsudku obžalovaný úmyselným konaním (formou priameho úmyslu, keďže chcel spôsobom uvedeným v Trestnom zákone porušiť týmto zákonom chránený záujem štátu na kontrole osôb prekračujúcich štátnu hranicu) naložil do svojho motorového vozidla, ktorého bol vodičom v Maďarskej republike štyroch cudzincov bez trvalého pobytu na území Slovenskej republiky, ktorí nemali oprávnenie na vstup do Slovenskej republiky a v úmysle za bližšie neurčenú peňažnú odplatu pre tretiu osobu ich prepraviť do Rakúskej republiky tieto osoby motorovým vozidlom previezol dňa 6.10.2017 z Maďarskej republiky do Slovenskej republiky, kde bola posádka motorového vozidla kontrolovaná políciou v priestore diaľničného hraničného prechodu Čunovo - Rajka po prekročení maďarsko - slovenskej hranice.

V tejto súvislosti treba poukázať na výpovede samotného obžalovaného, ktorý v prípravnom konaní ako obvinený priznal (na hlavnom pojednávaní boli jeho výpovede z prípravného konania prečítané vzhľadom k tomu, že odmietol vypovedať), že predmetných migrantov viezol vo svojom motorovom vozidle z Maďarska cez Slovensko do Viedne a uviedol, že ich stretol na pumpe s tým, že priznáva, že porušil zákon, ale migrantom chcel pomôcť, pričom od nich nezobral žiadne finančné prostriedky (výpoveď obvineného zo dňa 7.10.2017), resp. vo výpovedi dňa 24.11.2017 v postavení obvineného uviedol, že stretol na ulici C. (Q. M. s prezývkou I.), s ktorým chodil do jazykovej školy a ktorý mu v minulosti pomohol so sťahovaním, a tento obžalovaný požiadal, či by nešiel do Maďarska vyzdvihnúť jeho známych, štyroch C., pretože má pokazený výfuk na aute a obžalovaný považoval za povinnosť mu odplatiť jeho predošlú pomoc a povedal, že pôjde, počas cesty do Budapešti mu ten C. poslal SMS, na ktorej benzínovej pumpe má obžalovaný tie osoby vyzdvihnúť, kde po príchode zavolať C. a asi za dve minúty prišiel k jeho autu mladý muž a spýtal sa, či ho posielajú Q., potom všetci nasadli do jeho motorového vozidla a počas jazdy obžalovanému prišla od C. SMS resp. telefonovali, že má ísť do Viedne cez Slovensko. Po prekročení maďarsko - slovenskej hranice jeho motorové vozidlo zastavili policajti, pričom z migrantov, ktorých prevážal, mal len jeden pas. C. mu za prevoz migrantov neponúkol žiadnu odmenu, obžalovaný mu vrátil len protislužbu za sťahovanie, pretože ani on si za sťahovanie nezobral peniaze, ktoré mu obžalovaný ponúkal, tak sa obžalovaný zachoval rovnako, urobil mu kamarátsku protislužbu a ani peniaze za naftu si od neho nepýtal.

Ďalej odvolací súd poukazuje na hlavnom pojednávaní prečítané výpovede z prípravného konania prevážaných migrantov (Q. I. I., T. R., A. A. a M. A.), z ktorých vyplýva, že do Maďarska sa dostali z E. resp. zo Srbska kamiónom, kde ich vysadili na benzínovej pumpe a ktorého vodič im povedal, že majú čakať, že pre nich príde auto, potom prišiel obžalovaný na motorovom vozidle, ktorý ich viezol bez zastavenia, až pokiaľ ich nezastavila a skontrolovala na Slovensku policajná hliadka, pričom peniaze za prevoz zaplatili vopred pred svojou cestou na účet resp. ich takto zaplatili hlavnému prevádzачovi, pričom uvádzali, že zaplatili sumy 3.500 eur, 7.000 eur resp. 10.000 USD.

To, že obžalovaný prevážal nelegálnych migrantov a že nešlo o nezištnú pomoc zo strany obžalovaného resp. o pomoc ľuďom v núdzi ako uvádzal obžalovaný v odvolaní, vyplýva jednak z toho, ako nelegálni migranti popísali organizovanosť svojho presunu, jednak napr. uvádzali aj to, že obžalovaný im povedal ešte na pumpe, že ak by ich zastavili policajti, tak majú povedať, že ho náhodne stretli a poprosili ho, aby ich odviezol a že mu zaplatili aj za benzín, lebo keď ich pristihne polícia, tak pôjdu do tábora a on do väzenia, pričom uvádzali aj to, že vodič (obžalovaný) vedel, že sú nelegálni migranti a mal podľa nich aj za ich prevoz zaplatené. Z uvedených skutočností vyplýva aj to, že obžalovaný pomáhal týmto osobám nedovolené prekročiť štátnu hranicu v úmysle získať pre iného nepriamo finančnú výhodu a touto je nielen to, že prevážaní migranti zaplatili za prevoz vopred už pred cestou hlavným organizátorom prevádzачstva, ale aj tá skutočnosť, že podľa výpovede obžalovaného mal prevážať migrantov z Maďarska do Rakúska na základe žiadosti inej osoby (C. s menom Q. M. s prezývkou I.), ktorí mal

získať týmto prevozom finančnú výhodu minimálne tým, že obžalovanému nezaplatil ani len náklady, ktoré vznikli v súvislosti s prevozom osôb. Odvolací súd teda v tejto súvislosti konštatuje, že samotná skutočnosť, že prevážaní migranti priamo obžalovanému nezaplatili finančné prostriedky, neznamená, že nebol splnený zákonný znak skutkovej podstaty § 355 ods. 2 Tr.zák. spočívajúci v spáchaní skutku „v úmysle získať pre seba alebo iného priamo či nepriamo finančnú výhodu alebo inú materiálnu výhodu“, ale naopak tento bol rovnako bezpochyby naplnený. Napokon odvolací súd poukazuje, že obžalovaný ani nepodal proti výroku o vine odvolanie, ktoré z jeho strany smerovalo len proti výroku o treste.

Prvostupňový súd v napadnutom rozsudku konanie obžalovaného na rozdiel od podanej obžaloby právne posúdil ako spáchanie zločinu prevádzačstva podľa § 355 ods. 2 písm. a) Tr.zák. a nie aj podľa § 335 ods. 3 písm. d) Tr.zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr.zák. (na viacerých osobách) s poukazom na to, že objektom trestného činu prevádzačstva je záujem spoločnosti na ochrane štátnej hranice a na jej prekračovaní len legálnym spôsobom a predmetom tohto trestného činu nie sú prevážané osoby, ale štát - Slovenská republika, teda tento trestný čin nie je páchaný na prevážaných osobách, ale na Slovenskej republike, pričom takýmto konaním páchatel'a sa nezasahuje do práv prevážaných osôb, ale do práv štátu cez orgány verejnej moci chrániť štátnu hranicu, jej bezpečnosť a bezpečnosť verejného poriadku. Preto podľa prvostupňového súdu nebolo možné použitie právnej kvalifikácie aj podľa § 355 ods. 3 písm. d) Tr.zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr.zák., nakoľko podľa tohto ustanovenia sa rozumie závažnejším spôsobom konania páchanie trestného činu na viacerých osobách, pričom prvostupňový súd poukázal v tejto súvislosti na právno-teoretické východiská vyplývajúce zo stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR sp.zn. Tpj 69/2014 zo dňa 9.12.2014 (R 13/2015).

Odvolací súd sa s právnou kvalifikáciou skutku ustálenou v napadnutom rozsudku nestotožnil, pričom zo strany prvostupňového súdu tým došlo k porušeniu ustanovenia Trestného zákona, čo zakladalo dôvod zrušenia napadnutého rozsudku podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr.por. a odvolací súd má v súlade s podaným odvolaním prokurátora za to, že konanie obžalovaného napíňa všetky znaky zločinu prevádzačstva podľa § 355 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr.zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr.zák. a § 127 ods. 12 Tr.zák., čo je odôvodnené týmito skutočnosťami.

Z vykonaného dokazovania je bezpochyby preukázané, že obžalovaný prevážal v motorovom vozidle štyroch migrantov z územia Maďarskej republiky cez územie Slovenskej republiky s úmyslom ich odviezť do Rakúskej republiky.

Prevozom každého nelegálneho migranta obžalovaný nedovolené zasiahol do Trestným zákonom chráneného záujmu na ochrane štátnej hranice Slovenskej republiky pred nelegálnou migráciou (objektom tohto trestného činu je záujem štátu na kontrole osôb, ktoré prekračujú štátnu hranicu), teda uvedený záujem na ochrane štátnej hranice Slovenskej republiky bol porušený ohľadom prevozu štyroch osôb, čím bol trestný čin spáchaný na viacerých osobách, t. j. závažnejším spôsobom konania. Inak povedané zákonom chránený záujem štátu na kontrole osôb prekračujúcich štátnu hranicu je v prípade nelegálneho prekročenia štátnej hranice viacerými osobami porušený závažnejšie, ako v prípade nelegálneho prekročenia štátnej hranice jednou resp. dvoma osobami, teda aj zákonodarcom ustanovený závažnejší spôsob konania na viacerých osobách vyjadruje väčší rozsah a tým aj väčšiu závažnosť protiprávneho konania v prípade prevádzačstva, keďže z konštrukcie skutkovej podstaty tohto trestného činu vyplýva, že k spáchaniu tohto trestného činu môže dôjsť len vo vzťahu k osobe resp. osobám nedovolené prekračujúcim štátnu hranicu.

V tomto ohľade je nepodstatnou skutočnosť, že nelegálne prevážaní migranti nie sú poškodenými osobami, resp. že trestný čin nebol spáchaný na ich ujmu, keďže zo znenia skutkovej podstaty zločinu prevádzačstva podľa § 355 ods. 2 Tr.zák. (rovnako ako podľa § 355 ods. 1 Tr.zák.) vyplýva, že pri tomto trestnom čine je postihované protiprávne konanie uskutočňované vo vzťahu k osobám nedovolené prekračujúcim štátnu hranicu, teda trestnosť konania páchatel'a sa viaže k určitej osobe resp. osobám (ľuďom), ktoré nedovolené prekročia štátnu hranicu, z čoho potom treba odvodiť, že pokiaľ podľa vymedzenia skutku nedovolené prekročia štátnu hranicu tri osoby alebo viac osôb, je splnený zákonný znak, že čin bol spáchaný na viacerých osobách, t. j. závažnejším spôsobom konania podľa § 355 ods. 3 písm. d) Tr.zák., keďže závažnejším spôsobom konania sa podľa § 138 písm. j) Tr.zák. rozumie páchanie trestného činu na viacerých osobách, ktorými sa podľa § 127 ods. 12 Tr.zák. na účely Trestného zákona rozumejú najmenej tri osoby.

V tejto súvislosti treba poukázať aj na znenie skutkovej podstaty zločinu prevádzactva podľa § 355 ods. 4 písm. a) a ods. 5 písm. a) Tr.zák., ktoré upravuje prísnejší postih, ak je činom spôsobená ťažká ujma na zdraví alebo smrť osoby, resp. ťažká ujma na zdraví viacerým osobám alebo smrť viacerých osôb, a teda prísnejší postih aj ohľadom týchto kvalifikovaných skutkových podstatí je viazaný na osobu resp. osobu nedovolené prekračujúce štátnu hranicu.

Pokiaľ obhajoba vo vyjadrení k odvolaniu prokurátora pri svojej argumentácii poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Tdo/75/2012, odvolací súd k tomu uvádza, že uvedené rozhodnutie sa týkalo majetkového trestného činu krádeže podľa § 212 Tr.zák., a nie trestného činu prevádzactva podľa § 355 Tr.zák., pričom skutočnosť, že trestný čin prevádzactva podľa § 355 Tr.zák. je možné spáchať závažnejším spôsobom konania - na viacerých osobách podľa § 355 ods. 3 písm. d) Tr.zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr.zák. už výslovne uviedol Najvyšší súd SR v inom svojom neskoršom rozhodnutí, a to v uznesení sp.zn. 3Tdo/36/2017 zo dňa 14.11.2017, keď posudzoval a vyhodnotil za nedôvodnú dovoláciu námietku odsúdeného, ktorý výslovne namietal takú právnu kvalifikáciu skutku (spáchanie trestného činu prevádzactva na viacerých osobách).

Pokiaľ prvostupňový súd pri svojej argumentácii poukazyval na stanovisko Najvyššieho súdu SR ohľadom kvalifikačného pojmu spáchania trestného činu na viacerých osobách (R 13/2015), odvolací súd k tomu uvádza, že uvedené stanovisko sa týkalo výkladu a aplikáciu tohto kvalifikačného pojmu pri majetkových trestných činoch, čo nie je prejednávaný prípad a skutočnosť, že trestný čin môže byť spáchaný na viacerých osobách aj pri trestnom čine, v prípade ktorého dotknuté osoby nie sú poškodenými v zmysle § 46 ods. 1 Tr.por., výslovne vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Tdo/35/2014 zo dňa 8.7.2014, ktoré bolo uverejnené pod R 15/2015 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR a podľa ktorého pri trestnom čine nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 Tr.zák. je možné spáchať trestný čin na osobe, hoci táto osoba nie je poškodeným vrátane spáchania takého trestného činu na viacerých osobách podľa § 138 písm. j) Tr.zák.

Odvolací súd si uvedomuje, že na predmetnú skutočnosť (či je možné trestný čin prevádzactva vykonať na viacerých osobách) existujú dva protichodné právne názory a práve rozdielny výklad senátov Krajského súdu v Bratislave ohľadom právnej kvalifikácie trestného činu prevádzactva podľa § 355 ods. 3 písm. d) Tr.zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr.zák. (závažnejším spôsobom konania - na viacerých osobách) bol predmetom rokovania trestnoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave dňa 11.9.2017, na ktorom bol väčšinou hlasov sudcov tohto kolégia prijatý taký záver, že trestný čin prevádzactva je možné spáchať na viacerých osobách a v tomto smere nie je určujúce, či stanovisko trestnoprávneho kolégia krajského súdu je alebo nie je záväzný prameň práva a odvolací súd túto skutočnosť uvádza pre úplnosť posúdenia namietanej problematiky.

Z vyššie uvádzaných dôvodov teda bolo nutné vyhovieť odvolacej námietke prokurátora ohľadom právnej kvalifikácie skutku a odvolací súd konanie obžalovaného právne posúdil ako zločin prevádzactva podľa § 355 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr.zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr.zák.

II. K výroku o treste

Trestný zákon vo viacerých ustanoveniach upravuje otázku ukladania trestov, a to jednak pri zásadách ukladania trestov, jednak pri úprave jednotlivých druhov trestov. Na jednej strane má trest zabezpečiť ochranu spoločnosti tak, že páchatelovi zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a súčasne iných odradiť od páchania trestných činov, na druhej strane má uložený trest vytvoriť podmienky na výchovu páchatela k tomu, aby viedol riadny život, pričom trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou (§ 34 ods. 1 Tr.zák.). Pri určení druhu trestu a jeho výmery má súd prihliadnuť na jednej strane na spôsob spáchania činu, jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce a poľahčujúce okolnosti, na druhej strane na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy, pričom trest by mal postihovať iba páchatela tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a blízke osoby (34 ods. 3, ods. 4 Tr.zák.).

Pri ukladaní trestu je potrebné v prvom rade vychádzať zo závažnosti spáchaného trestného činu, ktorá je určená trestnou sadzbou ustanovenou pri jednotlivých skutkových podstatách trestných činov. Jednotlivé trestné činy podľa zákonom ustanovenej trestnej sadzby a formy zavinenia rozdeľuje Trestný

zákon na prečiny a zločiny, resp. obzvlášť závažné zločiny. Tomuto rozdeleniu zodpovedá možnosť súdu ukladať rôzne druhy trestov, keďže podľa § 34 ods. 2 a ods. 6 Tr.zák. páchateľovi možno uložiť len taký druh trestu a len v takej výmere, ako je to ustanovené v Trestnom zákone, pričom jednotlivé druhy trestov možno uložiť samostatne alebo aj viac trestov popri sebe, avšak za trestný čin, ktorého horná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody ustanovená v osobitnej časti zákona prevyšuje päť rokov, musí súd vždy uložiť aj trest odňatia slobody.

Trestný čin prevádzacstva podľa § 355 ods. 3 Tr.zák. je úmyselným trestným činom, za ktorý Trestný zákon v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou päť rokov (zákonom ustanovená trestná sadzba trestu odňatia slobody v § 355 ods. 3 Tr.zák. je 7 až 10 rokov), t. j. ide o zločin (§ 11 ods. 1, ods. 2 Tr.zák.). Teda v prípade spáchania tohto trestného činu zákonodarca ustanovil s poukazom na už uvádzané ustanovenie § 34 ods. 6 Tr.zák., že súd musí povinne ukladať trest odňatia slobody.

Prvostupňový súd uložil obžalovanému (pri právnej kvalifikácii podľa § 355 ods. 2 Tr.zák.) nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a trest vyhostenia z územia Slovenskej republiky na 2 roky.

Pri takto uloženom treste obžalovanému došlo zo strany prvostupňového súdu k porušeniu ustanovenia Trestného zákona a zároveň k uloženiu neprimeraného trestu, čo zakladalo dôvody zrušenia napadnutého rozsudku podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e) Tr.por.

Prokurátor žiadal v odvolaní obžalovanému uložiť okrem trestu vyhostenia aj nepodmienečný trest odňatia slobody podľa § 355 ods. 3 Tr.zák. a trest prepadnutia veci - motorového vozidla, v ktorom boli prevádzaní migranti.

Obžalovaný žiadal v odvolaní, aby mu bol uložený podmienečný trest odňatia slobody s použitím ustanovení o mimoriadnom znížení trestu a vo vyjadrení k odvolaniu prokurátora, aby mu nebol uložený trest prepadnutia veci.

Odvolací súd po posúdení celej veci z pohľadu ukladaného trestu k osobe obžalovaného zo spisu zistil, že E. C. je štátnym občanom T., doposiaľ v Slovenskej republike súdne netrestaný, z pohľadu rodinných pomerov je slobodný, bezdetný, pred vzatím do väzby pracoval ako kuchár v Rakúsku, kde má hlásený pobyt a kde mu bola poskytnutá doplnková ochrana.

Prvostupňový súd v napadnutom rozsudku vecne správne u obžalovaného nezistil žiadnu priťažujúcu okolnosť a zistil jednu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Tr.zák., teda že obžalovaný viedol pred spáchaním trestného činu riadny život, keďže obžalovaný bol podľa zistenia prvostupňového súdu doposiaľ bezúhonnou osobou.

Odvolací súd k tomu uvádza, že nezistil žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by mali byť zohľadnené ohľadom poľahčujúcich okolností u obžalovaného, a preto ich určenie a pomer vo výroku napadnutého rozsudku považuje za vecne správny. Obžalovanému nemohla byť priznaná ním uplatňovaná poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. n) Tr.zák., teda že napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom, keďže z vykonaných dôkazov nie je možné vyhodnotiť výpovede obžalovaného týmto spôsobom, pretože z prvej výpovede obžalovaného v postavení obvineného vyplýva, že mal prevážaných migrantov náhodne stretnúť a odviezť na ich žiadosť, čo vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, keďže obžalovaný išiel pre migrantov cielene na základe žiadosti tretej osoby. V druhej výpovedi obžalovaný v postavení obvineného už síce uviedol priebeh svojho protiprávneho konania v súlade so zisteniami vyplývajúcimi z iných vykonaných dôkazov, ale je zrejmé, že obžalovaný relevantným spôsobom nenapomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti ani orgánom činným v trestnom konaní a ani súdu a dôkazná situácia vo veci bola taká, že spáchanie trestnej činnosti obžalovaným bolo preukázané bez ohľadu na túto výpoveď obžalovaného.

Po úprave zákonom ustanovenej trestnej sadzby trestu odňatia slobody ustanovenej v § 355 ods. 3 Tr.por. (7 rokov až 10 rokov) podľa § 38 ods. 3 Tr.zák. spôsobom uvedeným v § 38 ods. 8 Tr.zák. (zníženie hornej hranice trestnej sadzby o jednu tretinu z rozdielu medzi hornou a dolnou hranicou zákonom ustanovenej trestnej sadzby, keďže prevažovali poľahčujúce okolnosti) bol obžalovanému

ukladaný trest odňatia slobody v upravenej trestnej sadzbe 7 rokov až 9 rokov, pričom odvolací súd obžalovanému uložil trest odňatia slobody na samej dolnej hranici takto upravenej trestnej sadzby vo výmere 7 rokov.

Odvolací súd si uvedomuje prísnosť trestnej sadzby trestu odňatia slobody ustanovenej v § 355 ods. 3 Tr.zák. s dolnou hranicou trestu odňatia slobody vo výmere 7 rokov, ale samotná skutočnosť prísneho postihu za spáchaný trestný čin nezakladá podľa zákona možnosť mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody. Zákonodarca ustanovil, že pokiaľ dochádza k prevádzačstvu vo vzťahu k viacerým osobám, tak je nevyhnutný za účelom potlačania tohto neželaného spoločenského javu prísny postih (trestaní nie sú samotní nelegálni migranti, ale osoby, ktoré prevádzačstvo vykonávajú), pričom je všeobecne známou skutočnosťou, že ide v súčasnosti o jednu z najzávažnejších nelegálnych aktivít prinášajúcich dotknutým osobám vysoké finančné zisky, ktoré nie sú žiadnym spôsobom kontrolovateľné štátom, resp. v prípade prevádzačstva ide o nekontrolovateľné finančné prostriedky získané trestnou činnosťou. Preto je namieste aj prísny postih osôb, ktoré prevádzačstvo vykonávajú. Z pohľadu generálnej prevencie musia také osoby počítať s tým, že pokiaľ dôjde v Slovenskej republike k prevádzačstvu na troch a viacerých osobách, podľa Trestného zákona takému páchatelovi hrozí uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody minimálne vo výmere 7 rokov.

Z pohľadu druhu trestu je odvolací súd toho názoru, že vzhľadom na závažnosť konania obžalovaného (nelegálne prevážal cez štátnu hranicu celkovo 4 osoby) s poukazom na skutočnosť, že nelegálna migrácia je závažný spoločenský problém súčasnosti a táto je v posledných rokoch na vzostupe, je z pohľadu predovšetkým generálnej prevencie nevyhnutné uložiť obžalovanému nepodmienečný trest odňatia slobody. Odvolací súd poukazuje v tejto súvislosti, že podľa Trestného zákona je možný podmienený odklad výkonu trestu odňatia slobody len pri výmere trestu odňatia slobody neprevyšujúceho 3 roky so súčasným uložením probačného dohľadu, čo nie je prejednávaný prípad, keďže podľa Trestného zákona dolná hranica trestu odňatia slobody v prejednávanej veci je 7 rokov, pričom odvolacím súdom neboli zistené relevantné skutočnosti, ktoré by vzhľadom na okolnosti prípadu alebo na pomery obžalovaného zakladali dôvod uloženia trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestu ustanoveného Trestným zákonom, resp. že by použitie trestnej sadzby ustanovenej v § 355 ods. 3 Tr.zák. bolo pre obžalovaného neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti by postačoval aj trest kratšieho trvania. Takou skutočnosťou ohľadom pomerov obžalovaného nie je samotná skutočnosť, že obžalovaný bol doteraz bezúhonnou osobou, resp. že je zamestnaný a azylant, resp. proklamovaná pohnútka vyjadrovaná obžalovaným, že chcel imigrantom pomôcť (nejde o mimoriadne okolnosti, ale o bežné okolnosti, ktoré sa vyskytujú vo všeobecnosti aj v iných obdobných prípadoch), pričom tieto skutočnosti mohli byť a boli zohľadnené v tom, že bol obžalovanému uložený trest odňatia slobody na samej dolnej hranici trestnej sadzby trestu odňatia slobody, a to vo výmere 7 rokov, ktorý je spolu s ďalšími druhmi trestov uloženými obžalovanému v súlade s účelom trestu ustanoveným Trestným zákonom.

V tomto ohľade teda nebolo možné vyhovieť odvolacím námietkam obžalovaného, ktorý žiadal mimoriadne znížiť ukladaný trest odňatia slobody pod dolnú hranicu trestu ustanovenú zákonom, resp. uložiť podmienený trest odňatia slobody.

Ohľadom zaradenia na výkon trestu odňatia slobody bol obžalovaný v súlade so zákonom zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, keďže pred spáchaním trestného činu nebol vo výkone trestu odňatia slobody.

Obžalovanému bol v súlade s napadnutým rozsudkom uložený aj trest vyhostenia z územia Slovenskej republiky. Uloženie aj tohto druhu trestu považuje odvolací súd za nutné, aby bol riadne splnený účel trestu podľa už vyššie uvedeného ustanovenia § 34 ods. 1 Tr.zák. a vyžaduje si to verejný záujem na potlačaní nelegálneho javu prevádzačstva. Obžalovaný je štátnym občanom Iraku, zo spisu nevyplýva, že by mu bol v Slovenskej republike udelený azyl alebo bola poskytnutá doplnková ochrana a vzhľadom na jeho protiprávne konanie ohľadom prevádzačstva predstavuje aj hrozbu pre bezpečnosť štátu resp. verejný poriadok, takže uloženie tohto druhu trestu bolo podľa Trestného zákona možné. Z pohľadu výmery tohto druhu trestu, Trestný zákon umožňuje uložiť trest vyhostenia na 1 až 15 rokov a uloženie tohto druhu trestu vo výmere 2 roky ako to urobil aj v napadnutom rozsudku prvostupňový súd, je v súlade so zákonom ustanovenou trestnou sadzbou (pri jej dolnej hranici) a s účelom trestu a je

odôvodnené skutočnosťami už uvedenými vyššie pri odôvodnení uloženého trestu odňatia slobody (charakter spáchanej trestnej činnosti týkajúcej sa prevozu viacerých migrantov).

Odvolačný súd obžalovanému uložil na rozdiel od napadnutého rozsudku aj trest prepadnutia veci, a to motorového vozidla zn. U. J.pecifikovaného vo výroku o treste tohto rozsudku, ktoré bolo použité na spáchanie trestného činu a jeho vlastníkom bol obžalovaný, čo vyplýva z výpovede obžalovaného v prípravnom konaní, ako aj z doplneného dokazovania vykonaného na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu podrobne vyššie rozvedeného. Trestný zákon v ustanovení § 60 ods. 1, ods. 4 obligatórne ustanovuje, že sa v takom prípade uloží trest prepadnutia veci patriacej páchatelovi, pričom nebola splnená žiadna zo zákonných podmienok uvedených v § 60 ods. 6 Tr.zák., kedy sa ustanovenie o obligatórnom uložení trestu prepadnutia veci nepoužije - poškodenému nevznikol z činu nárok na náhradu škody, ktorého uspokojenie by bolo znemožnené prepadnutím veci, hodnota veci nie je v zjavnom nepomere k miere závažnosti prečinu (bol spáchaný zločin) a súd neupustil od potrestania páchatel'a. Vlastníkom prepadnutej veci sa právoplatnosťou rozhodnutia stáva podľa Trestného zákona štát.

Odvolačný súd k tomu uvádza, že z vykonaného dokazovania nepochybne vyplýva, že predmetné motorové vozidlo zn. U. J. bolo použité na spáchanie trestného činu (bolo použité na prevoz migrantov z Maďarskej republiky do Slovenskej republiky), teda išlo o vec významnú pre spáchanie trestného činu, resp. použitie tejto veci malo reálny vplyv na spáchanie trestného činu a bez použitia motorového vozidla by spáchanie trestného činu bolo ťažko realizovateľné. Nepodstatnou je tá skutočnosť, či bolo alebo nebolo motorové vozidlo špeciálne upravené na prevoz migrantov, keďže prepadnutie veci sa môže týkať nielen veci osobitne zhotovenej resp. prispôsobenej na spáchanie trestného činu, ale aj veci, ktorá je inak vecou používanou v bežnom živote na legálnu činnosť a v tomto ohľade bolo odôvodnenie neuloženia tohto druhu trestu v napadnutom rozsudku prvostupňovým súdom vecne nesprávne.

Odvolačný súd záverom k ním uloženému trestu obžalovanému uvádza, že takto uložený trest je trestom zákonným a aj spravodlivým a zároveň napĺňa účel trestu jednak z pohľadu represívneho, jednak z pohľadu individuálnej prevencie a generálnej prevencie a je aj vyjadrením morálneho odsúdenia páchatel'a spoločnosťou.

Odvolačné námietky, ku ktorým sa odvolací výslovne nevyjadril v tomto rozhodnutí, boli odvolacím súdom vzhľadom na skutočnosti rozvedené vyššie vyhodnotené za irelevantné a nie je dôvod sa nimi bližšie zaoberať. Pokiaľ obžalovaný poukazoval na možnosť svojej nápravy a resocializácie a túto viaže na uloženie podmieneného trestu odňatia slobody, tak odvolací súd k tomu uvádza, že pri ukladaní trestu odňatia slobody je súd viazaný trestnými sadzbami ustanovenými v Trestnom zákone a pokiaľ tento umožňuje za spáchanie daného trestného činu uložiť iba nepodmienený trest odňatia slobody, a nie trest odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu, resocializácia odsúdeného sa vykonáva počas výkonu uloženého trestu odňatia slobody.

Zhrnutím odvolací súd uvádza, že pochybenia prvostupňového súdu v napadnutom rozsudku ohľadom nesprávnej právnej kvalifikácie a pri ukladaní trestu mali za následok na základe prokurátorom podaného odvolania nutnosť zrušiť napadnutý rozsudok v celom rozsahu a pri rešpektovaní správnych skutkových záverov vyplývajúcich z napadnutého rozsudku rozhodnutie rozsudkom odvolacím súdom o zmene právnej kvalifikácie skutku so súčasným sprísnením uloženého trestu odňatia slobody a uložením trestu prepadnutia veci ako nového druhu trestu a trestu vyhostenia (bod I. výroku tohto rozsudku), pričom nové rozhodnutie bolo možné urobiť na podklade skutkového stavu správne zisteného v napadnutom rozsudku a doplneného dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom (ohľadom trestu prepadnutia veci). Zároveň vzhľadom k tomu, že odvolanie obžalovaného proti výroku o treste bolo nedôvodné, toto bolo odvolacím súdom zamietnuté podľa § 319 Tr.por. (bod II. výroku tohto rozsudku).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.